

ANDØY KOMMUNE

HØRING: RETT TIL OPPHOLD I SYKEHJEM

SAKSGANG			
Utvalg	Møtedato	Sbh.	Saknr
Formannskapet	30.11.2015	SEAU	088/13

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Aud Sellevold	15/1457

Vedlegg: (på hjemmesiden)
Høringsnotat

Forslag til vedtak:

Høringsuttalelse til foreslått lovendring angående rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester - kriterier og ventelister Helse- og omsorgsdepartementet, ref.nr. 15/2889

Andøy kommune vil kommentere følgende forhold som drøftes i Høringsnotatet:

- Midlertidig kommunal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester (i påvente av planlagt statlig forskrift).
- Legenes tiltenkte rolle ifm søknad om opphold i sykehjem.
- Økonomiske og administrative konsekvenser

Midlertidig kommunal forskrift

I høringsnotatets pkt 4.4.4 foreslår Departementet at kommunene pålegges å gi forskrifter med kriterier for langtidsplass i egen kommune, samt føre ventelister over personer som fyller kriteriene og venter på plass – dette i påvente av nasjonale forskrifter. Det presiseres i punkt 4.5.2 at de kommunale kriteriene vil gjelde rettigheter for kommunens innbyggere. Kommunen må derfor utarbeide forskriften i hht Forvaltningslovens bestemmelser i kapittel VII vedrørende utredning, forhåndsvarsling, innhenting av uttalelser fra interessenter og kunngjøring.

Målet med lovforslaget er å få på plass nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Å pålegge hver kommune et omfattende og ressurskrevende arbeid for noe som kun skal være midlertidig i bruk, fremstår som lite hensiktsmessig. Dessuten er det sannsynlig at midlertidige lokale forskrifter kan bidra til at det utvikles ulik praksis fra kommune til kommune – noe som senere kan gjøre innføring av nasjonale kriterier mer krevende enn nødvendig. Andøy kommune anser forslaget om å utarbeide lokale forskrifter som et unødig omfattende og kostbart arbeid for kommunen og anbefaler at det fokuseres på å få på plass nasjonale kriterier snarest mulig.

Legenes tiltenkte rolle ifm behandling av søknad om opphold i sykehjem

I høringsnotatets pkt 4.3 beskriver Departementet sitt forslag til lovendring/nye bestemmelser. Det presiseres bl a at: *"Behandlende leges vurderinger /erklæringer /epikrise etc. skal vektlegges i den helse- og omsorgsfaglige vurderingen som kommunen foretar og være en del av beslutningsgrunnlaget"*. Det er ikke beskrevet nærmere hva som konkret vil kreves av behandlende lege i den enkelte sak. At behandlende leges vurderinger/erklæringer/epikrise etc. "skal" vektlegges, forstår vi slik at det forventes en viss grad av involvering fra behandlende lege i hver enkelt søknad om opphold i sykehjem.

I dag avgjøres mange søknader om langtidsopphold i sykehjem på forsvarlig vis, uten at behandlende lege involveres. I de fleste tilfeller har både kommunens hjemmesykepleie, sykehjem og Tildelingskontor meget godt kjennskap til pasientens helsetilstand. I noen saker er det både nødvendig og fornuftig å innhente behandlende leges vurdering/erklæring/epikrise etc. for å kunne ta en forsvarlig avgjørelse på søknad om sykehjemsplass. At dette skal være nødvendig i alle saker, er ikke Andøy kommune enig i. Det er allerede en utfordring for legene i helsetjenesten at mye tid og ressurser går bort i byråkratiske prosesser og papirarbeid. Å innføre et regelverk som krever legens involvering, selv der det ikke kan anses som nødvendig, fremstår som lite hensiktsmessig.

Økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsnotatets punkt 5 fremgår det at det ikke vil bli krevd utredning av økonomisk kompensasjon for kommunene. Dette begrunnes med at *rett til sykehjemsplass er en tydeliggjøring av en plikt kommunen allerede har*.

Dersom kommunene, slik det fremgår av høringsnotatet, skal utarbeide en midlertidig forskrift etter Forvaltningslovens regler med kriterier for tildeling av langtidsplass i sykehjem, er det åpenbart at dette vil være et arbeid som vil ha økonomiske konsekvenser for kommunen. Kommunestyret i Andøy har nylig behandlet tjenestebeskrivelse for langtidsopphold i sykehjem. Skal kriteriene fremstå som forskrift kreves det imidlertid at saksutredningen følger bestemmelsene i Forvaltningslovens kapittel VII, dvs at arbeidet forhåndsvarsles, at det innhentes uttalelser fra interessenter og kunngjøring. Det må settes av tid til dette arbeidet. Tilpasning til nye nasjonale kriterier og endring av rutiner innebærer i seg selv en merutgift.

Andøy kommune anser det sannsynlig at en lovendring som har til hensikt å *bedre rettsstillingen for personer som har behov for opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester*, legger opp til lavere terskel for tildeling av sykehjemsplass enn det mange kommuner praktiserer i dag. Spesielt vil dette kunne gjelde kommuner som har som mål at innbyggerne skal kunne få mulighet til å bo lengst mulig i eget hjem. En lavere terskel for tildeling av sykehjemsplasser vil ha som konsekvens at behovet for sykehjemsplasser øker, det samme vil gjelde for kostnader knyttet til drift av sykehjem eller bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Andøy kommune ber om at økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til lovendringene blir utredet.

Kirsten L. Pedersen

rådmann

Bakgrunn for saken:

Helse- og omsorgsdepartementet har i høringsbrev av 07.09.d.å (ref nr 15/2889) med tilhørende høringsnotat, sendt forslag til endringer i Pasient- og brukerrettighetsloven og Helse- og omsorgstjenesteloven ut på høring. Frist for høringsuttalelsen er 07.12.2015.

Faktiske opplysninger:

Regjeringen mener det er behov for å bedre rettsstillingen for personer som har behov for opphold i sykehjem eller tilsvarende boliger særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, og har i den forbindelse foreslått følgende lovendringer (fra den tid Kongen bestemmer):

Pasient- og brukerrettighetsloven:

§ 2-1e

Rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

Pasient eller bruker har rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Pasient eller bruker som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, men som oppfyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2a, har rett til vedtak om dette.

§ 2-7 annet ledd

For vedtak om tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-2 første ledd nr 6 bokstavene a til d, 3-6 og 3-8, som forventes å vare lenger enn to uker, gjelder likevel reglene i forvaltningslovens kapittel IV og V med de særskilte bestemmelsene som følger av loven her. *Tilsvarende gjelder for vedtak etter helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2a*

Helse- og omsorgstjenesteloven

§ 3-2 a

Kommunens ansvar for tilbud om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

Kommunen skal tilby opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Kommunen skal gi forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal også regulere hvordan kommunen skal følge opp pasienter eller brukere som ville vært best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen etter en helhetlig vurdering finner det forsvarlig at vedkommende kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold. *(Kongen gir i forskrift bestemmelser om kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.)* (Merknad: Vil ikke tre i kraft før forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenesten er evaluert, se punkt 4.4.3)

Kommunen skal føre ventelister over pasienter og brukere som venter på langtidsopphold etter andre ledd

I gjeldende regelverk reguleres pasient/brukers rettighet til plass i sykehjem av bestemmelsen i Pasient- og brukerrettighetslovens § 2-1a: *Pasient og bruker har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen.* For kommunen er sykehjem i dag en lovpålagt oppgave som følger av bestemmelsene i Helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2 første ledd nr 6 bokstav c, og er nærmere regulert gjennom sykehjemsforskriften (forskrift av 14. november 1988 nr 932). I forskriften stilles det krav om at sykehjemmet har en administrativ leder, en lege som skal ha ansvar for den medisinske behandlingen, en sykepleier som skal ha ansvaret for sykepleien og det antall personell for øvrig som er nødvendig for å sikre beboer nødvendig omsorg og bistand.